

פרשת ויגש – למה יהודה הפקיר את עצמו עבור בנימין?

1. **בראשית מד:** כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמור אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים: ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם אחיו. **רש"י:** לכל דבר אני מעולה ממנו, לגבורה, למלחמה ולשמש אותך.

מדרש רבה צג: וייגש אליו יהודה – מהו וייגש [הרי עמד לפניו]? רבי יהודה אומר: הגשה למלחמה, כמו שנאמר: 'וייגש יואב והעם אשר עמו למלחמה' ... 'כי כמוך כפרעה' – שולף אני את חרבי, ממך אני מתחיל ובפרעה רבך אני מסיים ... יהודה אמר לנפתלי: לך וראה כמה שווקים יש במצרים? חזר ואמר שנים עשר. אמר יהודה לאחיו: אני אחריב שלושה וטלו כל אחד – אחד.

תנחומא ויגש ה: אמר יוסף ליהודה: למה אתה דברן מכל אחיך? אמר יהודה: בשביל הערבות שערבתי אותו. אמר לו יוסף: זה חטא וגנב את הגביע, אמור לאביך: **הלך החבל אחרי הדלי** [החבל נמשך אחרי הדלי לתוך הבאר, וכך בנימין נמשך אחרי הגניבה].
פנים יפות מד, לב: אף שיהודה אמר 'וחטאתי לאבי כל הימים', היה ליוסף טענה לומר שיהודה יכול להתיר את הנידוי על ידי פתח, שאם היה יודע **שיגנוב ויתחייב בנפשו** – על זה **לא קיבל עליו?**
תנחומא מקץ: היו מחבטים לבנימין על כתפיו ואומרים לו: **גנבא ברא דגנבתא [גנב בן גנבת]**.

2. **גיטין לז:** אין לך כל מצוה ומצוה בתורה שלא נכרתו עליה ארבעים ושמנה בריתות של 603,550. **רש"י:** שכל אחד נעשה ערב על כל אחיו.

שולחן ערוך רבנו הזקן קסז, כג: אף מי שאינו מחויב בדבר מפני שכבר יצא ידי חובתו יכול לברך למי שעדיין לא יצא ... לפי שבמצוות שהן חובה, כל ישראל ערבים זה בזה וגם הוא נקרא מחויב בדבר.

ויקרא כו, לד: וכשלו איש באחיו – **סנהדרין כז, ב:** איש בעוון אחיו, מלמד שכולן ערבים זה בזה, התם שהיה בידם למחות ולא מיחו.

שער הכוונות דרושי חזרת העמידה ה: ובזה תבין טעם נכון למה נתקן הווידוי בלשון רבים כי היה צריך להיות אשמתי בגדתי כו' אך העניין הוא שמלבד מה שנענש האדם על חטאיו, **נענש על חברו** מטעם הערבות כי כל ישראל הם גוף אחד כלול מאיברים רבים ... ואף אם יש עבירות שלא חטא בהם, אפשר שחברו חטא וצריך להתוודות בלשון רבים אעפ"י שהוא לא עשה אותה העבירה.

3. **רלב"ג בראשית פמ"ד:** והנה השתדל יוסף להעליל על אחיו בנימין לבחון איך יהיה מנהג אחיו עמו. רצונו לומר אם הם שונאים אותו ויעזבוהו וילכו או אם יאהבוהו וישתדלו בהצלחתו כפי היכולת. ולזה כאשר התברר לו שאחיו נוהגים עם בנימין כמנהג אחים - אז גילה להם שהוא יוסף.

4. **דרך מצוותיך מצוות אהבת ישראל:** אדם הראשון היה כללות כל הנשמות כולם שבישראל ... מהם נתלים בראשו, מהם נתלים בזרועו ... ולכן הוא הגורם עניין **ההתכללות** אחרי יציאתם אל הגילוי כל אחד בפני עצמו ... וכמו על דרך משל בגוף אחד, שהגם שהוא בהתחלקות ציור איברים, ראש ורגליים ידיים וציפורניים, מכל מקום כל אחד כלול מזולתו, שביד יש חיות מעין הרגל על ידי הוורידים שנמשכו בו וכנודע שמרפאים איבר אחד על ידי הקזה בחבירו מצד עירוב הדמים ... **וכך הנפש לא נפרדה ... ויש לה כאב עצום ברוחניותה מכאב העין**, ולכן אמר האריז"ל כל פרטי הווידויים שהרי הוא כאב את כאב אותו איבר בו מושרשת נפש אותו הישראל שחטא.

ליקוטי שיחות ל/219: ערבותו של יהודה היא ערבות עמוקה ביותר, הבאה מצד זה שכל ישראל הם עצם אחד ממש, כנקודה אחת. ולכן הייתה ערבות זו אצל יהודה דווקא כי עיקר עניינו הוא **מלכות** ... והמלך לא זו בלבד שהוא כולל את כל העם, אלא שעל ידו נעשים כל העם למציאות אחת ומצד זה אין התחלקות בעם ישראל.